A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (első tanács)

2024. szeptember 20. *

„Előzetes döntéshozatal – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás – A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Európai elfogatóparancs – 2002/584/IB kerethatározat – Az 1. cikk (3) bekezdése – 4a. cikk – Tagállamok közötti átadási eljárás – A végrehajtás mérlegelhető megtagadásának okai – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 48. cikkének (2) bekezdése – Védelemhez való jog – 2012/13/EU irányelv – 6. cikk – Tájékoztatáshoz való jog a büntetőeljárás során – 2013/48/EU irányelv – 3. cikk – A büntetőeljárás során ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog – A távollévő és ügyvédi képviselettel sem rendelkező vádlottal szemben hozott határozat – Az érintett személy átadásának megtagadását lehetővé nem tévő nemzeti szabályozás – Az uniós joggal való összeegyeztethetőség”

A C-504/24. PPU. sz. [Anacco] [i] ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Corte d’appello di Roma (római fellebbviteli bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2024. július 19-én érkezett, 2024. július 18-i határozatával terjesztett elő az

RT

ellen folytatott,

a **Procura Generale della Repubblica presso la Corte d’appello di Roma**

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Arabadjiev tanácselnök, T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin (előadó) és I. Ziemele bírák,

főtanácsnok: N. Emiliou,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján, indokolt végzéssel határoz,

* Az eljárás nyelve: olasz.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

meghozta a következő

Végzést

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUSZ 6. cikknek, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 48. cikke (2) bekezdésének és 52. cikke (3) és (4) bekezdésének, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJEE) 6. cikke (3) bekezdése c) pontjának, a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat) 1. cikke (3) bekezdésének és 4a. cikkének, a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 142., 1. o.; helyesbítés: HL 2019. L 39.; 28. o.) 6. cikkének, valamint a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról szóló, 2013. október 22-i 2013/48/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 294., 1. o.) 3. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az RT-vel szemben a tribunal de première instance francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű elsőfokú bíróság, Belgium) által kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából a parquet du procureur du Roi de Bruxelles (brüsszeli királyi ügyész, Belgium) által 2024. április 29-én kibocsátott európai elfogatóparancs Olaszországban történő végrehajtásával összefüggésben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2002/584 kerethatározat

3 A 2002/584 kerethatározat (6) és (12) preambulumbekezdése kimondja:

„(6) Az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs az első konkrét megvalósulása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés elvének, amelyre az Európai Tanács az igazságügyi együttműködés »sarokköveként« utalt.

[…]

(12) E kerethatározat tiszteletben tartja az alapvető jogokat és összhangban van az [EUSZ] 6. cikkében elismert és a [Chartában], különösen annak VI. fejezetében [helyesen: VI. címében] kifejezésre juttatott alapelvekkel. […]”.

4 E kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs meghatározása és végrehajtásának kötelezettsége” című 1. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az [EUSZ] 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

5 Az említett kerethatározatnak a „Határozatok, amelyeket olyan tárgyaláson hoztak, amelyeken az érintett személy nem volt személyesen jelen” című 4a. cikke a következőket írja elő:

„(1) A végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve, ha az európai elfogatóparancs szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

a) az érintett személyt kellő időben:
   i. személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett,

   valamint
   ii. tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

   vagy

b) az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson;

   vagy

c) az érintett személy a határozat kézbesítését, és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet:
   i. egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot,

   vagy
   ii. a megállapított határidőn belül nem kért perújítást, vagy nem fellebbezett;

   vagy

d) a határozatot nem kézbesítették személyesen az érintett személynek, de

i. az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják neki, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet;

valamint

ii. tájékoztatni fogják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amint arra a vonatkozó európai elfogatóparancs utalást tartalmaz.

(2) Amennyiben az európai elfogatóparancsot szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátják ki az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feltételek szerint, és az érintett személy előzőleg nem kapott hivatalos tájékoztatást arról, hogy büntetőeljárás folyik ellene, akkor az adott személy az európai elfogatóparancs tartalmáról való tájékoztatása alkalmával kérheti, hogy átadását megelőzően bocsássák rendelkezésére az ítélet egy példányát. Amint tudomást szerez erről a kérésről, a kibocsátó hatóság a végrehajtó hatóság közvetítésével eljuttatja a keresett személynek az ítélet egy példányát. A keresett személy kérése nem késleltetheti sem az átadási eljárást, sem az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó határozatot. Az ítéletnek az érintett rendelkezésére bocsátása kizárólag tájékoztatási célt szolgál; nem tekinthető az ítélet hivatalos kézbesítésének, és nem befolyásolhatja a perújítási vagy fellebbezési eljárás kérelmezésére nyitva álló határidőket.

(3) Amennyiben a személyt az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feltételek szerint adják át, és perújítási kérelmet vagy fellebbezést nyújtott be, a perújítási vagy fellebbezési tárgyalásra váró személynek az ezen eljárások lezárásáig tartó fogva tartását rendszeresen, vagy az érintett személy kérelmére felül kell vizsgálni a kibocsátó tagállam jogával összhangban. E felülvizsgálatnak magában kell foglalnia különösen a szabadságelvonás felfüggesztésének vagy félbeszakításának a lehetőségét. A perújítási vagy fellebbezési eljárást az átadás után kellő időben kell megindítani.”

A 2009/299/IB kerethatározat

6 A 2009/299 kerethatározat (1), (14) és (15) preambulumbekezdése kimondja:

„(1) A vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, az Emberi Jogok Európai Bírósága értelmezésében az [EJEE] 6. cikkében előírt, tisztességes eljáráshoz való jog része. A Bíróság kijelentette továbbá, hogy a vádlott azon joga, hogy személyesen jelen legyen a tárgyaláson, nem abszolút érvényű, valamint hogy bizonyos körülmények között a vádlott szabad akaratából – kifejezetten vagy hallgatólagosan, de egyértelműen – lemondhat az említett jogról.

[…]

(14) E kerethatározat a kölcsönös elismerés elvének végrehajtásáról szóló jogi eszközökben foglalt el nem ismerési okok meghatározásának pontosítására korlátozódik. Ennélfogva a perújításhoz való joggal kapcsolatos rendelkezések hatálya például csak az el nem ismerés ezen okainak meghatározására korlátozódik. A nemzeti jogszabályok harmonizálása nem céljuk. Ez a kerethatározat nem érinti az Európai Uniónak azokat a későbbi jogi aktusait, amelyek célja a tagállamok jogszabályainak közelítése a büntetőjog területén.

(15) A megtagadás okai nem kötelező jellegűek. Mindazonáltal a tagállamoknak az ezen okok nemzeti jogba való átültetésére vonatkozó mérlegelési jogkörére nézve különösen irányadó a tisztességes eljáráshoz való jog, figyelembe véve e kerethatározatnak a személyek eljárási jogainak megerősítésére és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés megkönnyítésére vonatkozó általános célkitűzését is.”

7 E kerethatározat „Célok és hatály” című 1. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„E kerethatározat célja, hogy erősítse a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogait, megkönnyítse a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést, továbbá különösen, hogy javítsa a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerését.”

A 2012/13 irányelv

8 A 2012/13 irányelvnek „A váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jog” című 6. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak a bűncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket, tájékoztatást kapjanak. Ezt a tájékoztatást haladéktalanul meg kell adni, és olyan részletességgel, amely az eljárás tisztességességének megóvásához és a védelemhez való jog eredményes gyakorlásához szükséges.

[…]

(3) A tagállamok biztosítják, hogy legkésőbb a vád tartalmának [helyesen: vádirat] bírósághoz való benyújtásakor a vádra vonatkozóan részletes tájékoztatást nyújtsanak, többek között a bűncselekmény jellegéről és jogi minősítéséről, valamint a vádlott szerepének jellegéről.

[…]”

A 2013/48 irányelv

9 A 2013/48 irányelvnek „Az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog a büntetőeljárás során” című 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak ügyvédi segítséget vehessenek igénybe abban az időpontban és olyan módon, hogy az érintett személy a gyakorlatban hatékonyan érvényesíthesse a védelemhez való jogát.

[…]

(4) A tagállamok törekednek arra, hogy a gyanúsítottak és a vádlottak részére általános tájékoztatást nyújtsanak annak érdekében, hogy azok könnyebben találjanak ügyvédet.

Az ügyvéd kötelező jelenlétére vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések ellenére a tagállamok megteszik az annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy a szabadságelvonással érintett gyanúsítottak vagy vádlottak ténylegesen gyakorolni tudják az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogukat, kivéve, ha erről a jogukról a 9. cikkel összhangban lemondtak.

[…]”

Az (EU) 2016/343 irányelv

10 A büntetőeljárás során az ártatlanság vélelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2016. L 65., 1. o.) „A tárgyaláson való jelenlét joga” című 8. cikke a következőket írja elő:

„[…]

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az olyan tárgyalás, amelynek eredményeként határozat születhet a gyanúsított vagy a vádlott bűnösségéről vagy ártatlanságáról, az érintett személy távollétében is megtartható, feltéve, hogy:

a) a gyanúsítottat vagy a vádlottat kellő időben tájékoztatták a tárgyalásról és a meg nem jelenés következményeiről; vagy

b) a tárgyalásról értesített gyanúsítottat vagy vádlottat általa meghatalmazott vagy az állam által kirendelt védő képviseli.

[…]

(4) Ha a tagállamok lehetővé teszik a tárgyalásnak a gyanúsított vagy a vádlott távollétében történő megtartását, azonban az e cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek való megfelelés nem lehetséges, mivel a gyanúsított vagy a vádlott ésszerű erőfeszítések megtétele ellenére sem volt fellelhető, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a határozat ennek ellenére meghozható és végrehajtható. Ebben az esetben a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottat vagy a vádlottat a határozatról való tájékoztatáskor, különösen elfogásukkor, tájékoztassák a határozat megtámadásának lehetőségéről és az új tárgyaláshoz való jogról is, vagy valamely más jogorvoslatról, a 9. cikknek megfelelően.

[…]”

11 Ezen irányelvnek „Az új tárgyaláshoz való jog” című 9. cikke értelmében:

„A tagállamok biztosítják, hogy ha a gyanúsított vagy a vádlott nem volt jelen a saját tárgyalásán és a 8. cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételek nem teljesültek, az érintett személynek joga van egy új tárgyaláshoz, vagy más olyan jogorvoslathoz, amely lehetővé teszi az ügy érdemi részének új elbírálását, ideértve új bizonyíték megvizsgálását, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához vezethet. E tekintetben a tagállamok biztosítják, hogy az érintett gyanúsítottnak vagy vádlottnak jogában áll jelen lenni, ténylegesen részt venni, a nemzeti jog szerinti eljárásoknak megfelelően, továbbá a védelemhez való jogokat gyakorolni.”

A nemzeti jog

Az olasz jog

12 Az olasz alkotmány 24. cikke értelmében:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogai és jogos érdekei védelmében bírósági eljárást kezdeményezzen.

A védelem az eljárás valamennyi szakaszában és minden szintjén sérthetetlen jog.

Megfelelő intézkedések biztosítják, hogy a jogalanyok bármely bíróság előtt eljárhassanak és megvédhessék magukat.

[…]”

13 A 2005. április 22-i legge n. 69 – Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d’arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membrinek (a nemzeti jognak az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározattal való összhangba hozatalát célzó rendelkezésekről szóló 69. sz. törvény) (a GURI 2005. április 29-i 98. száma, 6. o.; a továbbiakban: 69/2005. sz. törvény) „Az alapvető jogok és alkotmányos garanciák védelme” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az európai elfogatóparancs végrehajtása semmilyen körülmények között nem eredményezheti az állam alkotmányos rendje legfőbb elveinek, a személy alkotmányban elismert elidegeníthetetlen jogainak, az [EUSZ 6. cikkben] kimondott alapvető jogoknak és alapvető jogelveknek, vagy az [EJEE-ben] biztosított alapvető jogoknak a megsértését.”

14 A 69/2005. sz. törvénynek „Az európai elfogatóparancs tartalma a passzív átadási eljárásban” című 6. cikkének 1., 1-*bis*. és 2. bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„1. Az európai elfogatóparancsnak a következő információkat kell tartalmaznia:

a) a keresett személy személyazonossága és állampolgársága;

b) a kibocsátó igazságügyi hatóság megnevezése, címe, telefon- és faxszáma, valamint e-mail címe;

c) annak tanúsítása, hogy a jelen törvény 7. és 8. cikke szerinti végrehajtható ítélet, elfogatóparancs vagy más, azonos joghatállyal bíró végrehajtható bírósági határozat áll rendelkezésre;

d) a bűncselekmény jellege és jogi minősítése;

e) a bűncselekmény elkövetése körülményeinek ismertetése, ezen belül az időpont, a hely és a keresett személy bűncselekményben való részvételének módja;

f) jogerős ítélet esetén a kiszabott büntetés, illetve a bűncselekményre a kibocsátó tagállam joga szerint előírt büntetési tétel;

g) ha lehetséges, a bűncselekmény egyéb következményei.

1-*bis*. Ha az európai elfogatóparancsot olyan tárgyalást követően elrendelt szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, amelyen az érintett személy személyesen nem volt jelen, az európai elfogatóparancsban fel kell tüntetni az alábbi feltételek közül legalább egyet:

a) az érintettet megfelelő időben személyesen, vagy más olyan módon idézték, amely azonban egyértelműen lehetővé teszi annak megállapítását, hogy tudomása volt annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a távollétében hozott határozat meghozatalához vezetett, és arról a tényről, hogy ilyen határozat a távollétében is meghozható;

b) az érintett személyt, akit tájékoztattak az őt érintő tárgyalásról, az általa meghatalmazott vagy hivatalból kirendelt jogi képviselő képviselte a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson;

c) az érintett személy, miután kézbesítették részére a végrehajtani kért határozatot, és tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügynek – az új bizonyítékok figyelembevételével – történő újbóli érdemi vizsgálatát, és amely az eredeti határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet, kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy nem vitatja a határozatot, vagy az előírt határidőn belül nem kért perújítást, illetve nem fellebbezett;

d) az érintett személy részére személyesen nem kézbesítették a határozatot, de a kibocsátó tagállamnak történő átadást követően azt haladéktalanul személyesen megkapja, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügynek – az új bizonyítékok figyelembevételével – történő újbóli érdemi vizsgálatát, és amely az eredeti határozat hatályon kívül helyezéséhez vezethet, továbbá tájékoztatást fog kapni arról a határidőről, amelyen belül perújítást kérhet vagy fellebbezést nyújthat be.

2. Amennyiben az európai elfogatóparancs nem tartalmazza az 1. bekezdés a), c), d), e) és f) pontjában említett információkat, vagy nem utal az 1-*bis*. bekezdésben említett feltételek legalább egyikének fennállására, az igazságügyi hatóságnak a 16. cikkel összhangban kell eljárnia. Hasonló módon jár el, ha úgy ítéli meg, hogy további bizonyítékok beszerzése szükséges annak vizsgálatához, hogy az ügy a 18., 18-*bis*., 18-*ter*. és 19. cikkben említett esetek valamelyikébe tartozik-e.”

15 E törvény „A vádlott távollétében hozott határozatok” című 18-*ter*. cikke a következőket írja elő:

„1. Ha az európai elfogatóparancsot olyan büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen, a fellebbviteli bíróság akkor is megtagadhatja az átadást, ha az elfogatóparancs nem jelöli meg a 6. cikk 1-*bis*. bekezdésében meghatározott feltételek egyikét sem, és a kibocsátó állam e feltételeket még a 16. cikk szerinti megkeresést követően sem közölte.

2. Az 1. bekezdésben említett esetekben a fellebbviteli bíróság mindazonáltal elrendelheti az átadást, ha teljes bizonyossággal megállapítható, hogy az érintett személynek tudomása volt a tárgyalásról, vagy önként meghiúsította a tárgyalásról való tudomásszerzést.

3. Amennyiben a 6. cikk 1-*bis*. bekezdésének d) pontjában előírt feltételek teljesülnek, az átadni kért személy, akit korábban nem tájékoztattak a vele szemben folytatott büntetőeljárásról, kérheti az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló ítélet másolatának részére történő átadását. Ez a kérelem semmilyen körülmények között sem indokolhatja az átadási eljárás vagy az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó határozat elhalasztását. A fellebbviteli bíróság köteles e kérelmet haladéktalanul továbbítani a kibocsátó hatóság részére.”

A belga jog

16 A belga code d’instruction criminelle (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv) 186. cikke értelmében:

„Ha az idézett személy vagy az őt képviselő ügyvéd az idézésben megjelölt napon és időpontban nem jelenik meg, e személy távollétében kerül sor az ítélet meghozatalára.”

17 E törvénykönyv 187. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A távollétében elítélt személy az ítélet kézbesítését követő tizenöt napon belül ellentmondással élhet az ítélettel szemben.

Ha az ítéletet nem kézbesítették részére, a távollétében elítélt személy a büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletekkel szemben a kézbesítésről való tudomásszerzést követő tizenöt napon belül ellentmondással élhet.

Ha ezen ítéletről európai elfogatóparancs vagy kiadatási kérelem kézbesítésével szerzett tudomást, vagy ha a folyamatban lévő tizenöt napos határidő a külföldön bekövetkezett elfogásakor még nem járt le, az átadását vagy a külföldön történő szabadon bocsátását követő tizenöt napon belül ellentmondással élhet.

Ha nem nyer megállapítást, hogy a kézbesítésről tudomást szerzett, a távollétében elítélt személy a büntetés elévülési idejének lejártáig ellentmondással élhet. A polgári marasztaló ítéletekkel szemben az ítélet végrehajtásáig ellentmondást nyújthat be.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

18 2024. április 29-én a procureur du Roi de Bruxelles (brüsszeli királyi ügyész) európai elfogatóparancsot bocsátott ki RT-vel, egy diplomata útlevéllel rendelkező francia és mali állampolgárral szemben (a továbbiakban: szóban forgó európai elfogatóparancs) a tribunal de première instance francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű elsőfokú bíróság) által a belga code pénal belge (büntető törvénykönyv) 100 ter. cikke, 432. cikke (1) bekezdésének első és második albekezdése, 432. cikke (3) bekezdése, valamint 432. cikke (2) bekezdésének első albekezdése alapján 2023. október 18-án hozott ítéletében (a továbbiakban: 2023. október 18-i ítélet) öt napot meghaladó időtartamra külföldre vitt kiskorú gyermek átadásának elmulasztása miatt e személlyel szemben kiszabott két év szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából.

19 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a 2023. október 18-i ítéletet RT távollétében hozták meg egy olyan tárgyalás nyomán, amelyre anélkül került sor, hogy a vádiratot ténylegesen kézbesítették volna e személy részére, és ennélfogva anélkül, hogy ez utóbbi vagy az általa meghatalmazott vagy hivatalból kirendelt ügyvéd jelen lett volna az ezen eljárás keretében tartott tárgyaláson.

20 A 2023. október 18-i ítélet alapjául szolgáló tényállás az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglaltak szerint a következőképpen foglalható össze. RT azt követően, hogy JG-vel fennálló kapcsolata 2018-ban megszakadt, Maliba költözött lányukkal, UMTG-vel, aki 2015. november 3-án született Brüsszelben. Ezzel RT megsértette a tribunal de première instance de Bruxelles, tribunal de la famille (brüsszeli elsőfokú családjogi bíróság, Belgium) 2019. június 26-i és szeptember 24-i ítéleteit, amelyekből többek között kitűnik, hogy UMTG-t elsősorban JG-nél kell elhelyezni Belgiumban.

21 2024. június 20-án, Olaszországba érkezésekor elfogták RT-t, és a szóban forgó európai elfogatóparancs végrehajtása céljából előzetes letartóztatásba helyezték. 2024. június 22-én a kérdést előterjesztő bíróság, a Corte d'appello di Roma (római fellebbviteli bíróság, Olaszország) meghallgatta RT-t, aki nem egyezett bele abba, hogy átadják a belga hatóságoknak. Ez utóbbi többek között arra hivatkozott, hogy a mali bíróságok neki ítélték az UMTG feletti felügyeleti jogot, és hogy JG egyetértett UMTG Maliba történő utaztatásával. A 2024. július 2-i tárgyaláson RT többek között azt kérte, hogy tagadják meg ezen elfogatóparancs végrehajtását, és rendeljék el az előzetes letartóztatásának megszüntetését.

22 A kérdést előterjesztő bíróság kérelmére a Ministère de la Justice (igazságügyi minisztérium, Belgium) 2024. július 8-i levelében rámutatott, hogy RT-t a 2023. október 18-i ítélethez vezető eljárás keretében ajánlott levélben idézték a tribunal de première instance francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű elsőfokú bíróság) 2023. október 4-i tárgyalására. Mivel e személy nem jelent meg ezen a tárgyaláson, és a tárgyaláson védő útján sem képviseltette magát, ezt az ítéletet a felek távollétében, nem kontradiktórius eljárást követően hozták meg. Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy mind e levélből, mind pedig a szóban forgó európai elfogatóparancsból kitűnik, hogy a belga hatóságoknak történő átadás esetén RT a kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a tribunal de première instance francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű elsőfokú bíróság) előtt ellentmondással élhet a 2023. október 18-i ítélettel szemben, és hogy ez az ellentmondás, ha azt elfogadhatónak nyilvánítanák, ezen ítélet hatályon kívül helyezését, és egy olyan új eljárás lefolytatását is maga után vonná, amelynek keretében ugyanazokat a jogokat élvezné, mint amelyekkel az említett ítélet alapjául szolgáló eljárás során rendelkezett volna. Ezenkívül RT-nek lehetősége van arra, hogy a 2023. október 18-i ítélettel szemben, annak kézbesítésétől számított 30 napon belül fellebbezést nyújtson be a cour d'appel de Bruxelles-hez (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium). RT-t mindkét esetben kötelezően az általa meghatalmazott vagy a költségmentességi hivatal által kirendelt ügyvéd segíti, megfelelő határidő áll rendelkezésére védekezésének előkészítésére, és kérheti szabadon bocsátását.

23 2024. július 11-i végzésével a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt elutasította RT-nek az előzetes letartóztatásának megszüntetésére irányuló kérelmét, másrészt pedig rámutatott, hogy 2024. szeptember 24-re tárgyalást tűzött ki annak érdekében, hogy érdemben határozzon a szóban forgó európai elfogatóparancs végrehajtásáról.

24 Mivel a 2002/584 kerethatározatot végrehajtó 69/2005. sz. törvény nem rendelkezik RT átadása megtagadásának lehetőségéről az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben, a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak e törvénynek mind az olasz alkotmányjoggal, mind az

uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően. Amint ugyanis az a Corte costituzionale (alkotmánybíróság, Olaszország) és a Corte suprema di cassazione (semmítőszék, Olaszország) ítélkezési gyakorlatából következik, Olaszországban nem lehet büntetőeljárást lefolytatni anélkül, hogy a vádlottat ügyvéd képviselné, még akkor sem, ha e vádlott személyesen nem jelenik meg. Olyan alkotmányos jellegű elvről van szó, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság szerint a Charta 48. cikke, valamint az EJEE 6. cikke is megerősít, és amellyel – az EUSZ 6. cikkel és a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben értelmezve – ellentétes a kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs anélkül történő végrehajtása, hogy a vádlottat ügyvéd képviselné, ami ezáltal sértené e vádlott védelemhez való jogát.

25 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság a Corte suprema di cassazione (semmítőszék) által a 2023. december 19-i határozatával a folyamatban lévő C-40/24. sz. Derterti ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelemre hivatkozik, amely többek között az alapügyben szóban forgóval megegyező problémakörre vonatkozik.

26 E körülmények között a Corte d'appello di Roma (római fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Összességükben véve úgy kell-e értelmezni

a. az [EUSZ] 6. cikkét, [a Charta] 48. cikkének (2) [bekezdését] és 52. cikkének (3) és (4) [bekezdését],

b. az [EJEE] 6. cikke (3) bekezdésének c) pontját,

c. [a 2002/584 kerethatározat] 1. cikkének (3) [bekezdését] és 4a. cikkét,

d. a [2012/13] irányelv 6. cikkét, valamint

e. a [2013/48] irányelv 3. cikkét,

hogy azokkal ellentétes a [69/2005]. sz. törvény 2., 6. és 18-*ter*. cikkében foglalthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a Corte d'appello (fellebbviteli bíróság, Olaszország) mint a megkeresett állam hatáskörrel rendelkező igazságügyi szerve számára, hogy megtagadja a szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet alapján kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása keretében valamely személy kibocsátó államnak történő átadását, ha a szóban forgó ítéletet a kibocsátó államban olyan büntetőeljárást követően hozták meg, amelyben nem járt el a vádlott által meghatalmazott vagy a bíróság által hivatalból kirendelt jogi képviselő, mindenesetre hatékony védelemre nem került sor, még azokban az esetekben sem, amelyekben az elítéltnek – az európai elfogatóparancs végrehajtását követően – joga van ahhoz, hogy a büntetőítéletet kézbesítsék számára, és hogy ezen ítélettel szemben ellentmondással éljen vagy fellebbezést nyújtson be?"

A sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás alkalmazása iránti kérelemről

27 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23a. cikkének első bekezdésében és a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikkében előírt sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban bírálják el.

28 E kérelem alátámasztása érdekében a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy RT 2024. június 20. óta előzetes letartóztatásban van.

29 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra utalás a 2002/584 kerethatározat, a 2012/13 irányelv és a 2013/48 irányelv értelmezésére irányul, amelyek az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó V. címe alá tartozik. A jelen előzetes döntéshozatalra utalás tehát sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás tárgya lehet.

30 Másodszor, ami a sürgősségre vonatkozó feltételt illeti, ez a feltétel többek között akkor teljesül, ha az alapügyben érintett személy jelenleg meg van fosztva szabadságától, és további fogva tartása az alapjogvita kimenetelétől függ, mindamellett, hogy e személy helyzetét azon időpontra tekintettel kell értékelni, amelyben az előzetes döntéshozatalra utalás sürgősségi eljárásban történő elbírálására irányuló kérelmet vizsgálják (2024. május 14-i Stachev ítélet, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 A jelen ügyben egyrészt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy RT 2024. június 20. óta, következésképpen pedig az előzetes döntéshozatal iránti kérelem sürgősségi eljárásban történő elbírálására irányuló kérelem vizsgálatának időpontjában ténylegesen meg van fosztva szabadságától.

32 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra mutatott rá, hogy a Bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó választól függően adott esetben meg kell tagadnia a szóban forgó európai elfogatóparancs végrehajtását, és ennélfogva el kell rendelnie RT szabadon bocsátását.

33 E körülmények között az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően a Bíróság első tanácsa 2024. augusztus 1-jén úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság azon kérelmének, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet sürgősségi eljárásban bírálják el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

34 Eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében, ha a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdés azonos egy olyan kérdéssel, amelyről a Bíróság már határozatot hozott, vagy az ilyen kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az előzetes döntéshozatalra elé terjesztett kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen ésszerű kétségnek, a Bíróság az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.

35 A jelen ügyben ezt a rendelkezést kell alkalmazni.

36 Egyetlen kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkét az EUSZ 6. cikkel, a Charta 48. cikkének (2) bekezdésével, és 52. cikkének (3) és (4) bekezdésével, az EJEE 6. cikke (3) bekezdésének c) pontjával, e kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésével, a 2012/13 irányelv 6. cikkével, valamint a 2013/48 irányelv 3. cikkével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a végrehajtó igazságügyi hatóság számára, hogy megtagadja a valamely személlyel szemben szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet alapján kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása keretében e személy kibocsátó államnak történő átadását, ha e személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, és az említett érintett személyt általa meghatalmazott vagy hivatalból kirendelt ügyvéd sem képviselte, mindenesetre hatékony védelemre nem került sor, abban az esetben, amelyben ugyanezen érintett személynek az átadást követően kézbesítik a távollétében hozott ítéletet, és joga van ahhoz, hogy ezen ítélettel szemben ellentmondással éljen vagy fellebbezést nyújtson be.

37 Elöljáróban a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy mind a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elve, mind pedig a köztük fennálló kölcsönös bizalmon alapuló kölcsönös elismerés elve alapvető jelentőséggel bír az uniós jogban, mivel lehetővé teszik egy belső határok nélküli térség létrehozását és fenntartását. Pontosabban a kölcsönös bizalom elve, különösen a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében mindegyik államtól megköveteli, hogy – kivételes körülményektől eltekintve – úgy tekintse, hogy az összes többi tagállam tiszteletben tartja az uniós jogot, és különösen az uniós jog által elismert alapvető jogokat (2023. január 31-i Puig Gordi és társai ítélet, C-158/21, EU:C:2023:57, 93. pont; 2023. december 21-i GN [A gyermek mindenek felett álló érdekén alapuló megtagadási ok] ítélet, C-261/22, EU:C:2023:1017, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Így az uniós jog végrehajtása során a tagállamok kötelesek vélelmezni, hogy a többi tagállam tiszteletben tartja az alapvető jogokat, vagyis nem követelhetik meg egy másik tagállamtól az alapvető jogok uniós jog által biztosítottnál magasabb nemzeti védelmi szintjét, és – kivételes esetektől eltekintve – nem vizsgálhatják, hogy e másik tagállam a konkrét esetben ténylegesen tiszteletben tartotta-e az Európai Unió által biztosított alapvető jogokat (2014. december 18-i 2/13 [Az Uniónak az EJEE-hez történő csatlakozása] vélemény, EU:C:2014:2454, 192. pont; 2023. december 21-i GN [A gyermek mindenek felett álló érdekén alapuló megtagadási ok] ítélet, C-261/22, EU:C:2023:1017, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Ebben az összefüggésben a 2002/584 kerethatározat célja az elítéltek vagy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek átadása egyszerűsített és hatékonyabb rendszerének bevezetése útján az igazságügyi együttműködés megkönnyítése és meggyorsítása az Unió azon célkitűzése elérésének elősegítése érdekében, hogy az a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének azon nagy fokú bizalomra épülő térségévé váljon, amelynek a tagállamok között fenn kell állnia (2023. december 21-i GN [A gyermek mindenek felett álló érdekén alapuló megtagadási ok] ítélet, C-261/22, EU:C:2023:1017, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 A kölcsönös elismerés elve, amelynek a 2002/584 kerethatározat (6) preambulumbekezdése szerint az első konkrét megvalósulása az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs, a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés „sarokköveként” szolgál. Ez az elv az említett kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében fejeződik ki, amely kimondja azon szabályt, amely értelmében a tagállamok minden európai elfogatóparancsot ezen elv alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre (2023. december 21-i GN [A

gyermek mindenek felett álló érdekén alapuló megtagadási ok] ítélet, C-261/22, EU:C:2023:1017, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2023. december 21-i G. K. és társai [Európai Ügyészség] ítélet, C-281/22, EU:C:2023:1018, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 Ebből egyrészt az következik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságok csak a Bíróság által értelmezett 2002/584 kerethatározatból eredő indokok alapján tagadhatják meg az európai elfogatóparancs végrehajtását. Másrészt, míg az európai elfogatóparancs végrehajtása a főszabály, a végrehajtás megtagadása kivételnek tekintendő, amelyet szigorúan kell értelmezni (2023. december 21-i GN [A gyermek mindenek felett álló érdekén alapuló megtagadási ok] ítélet, C-261/22, EU:C:2023:1017, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Közelebbről, a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése kivételt képez azon szabály alól, amely szerint a végrehajtó igazságügyi hatóságnak a keresett személyt át kell adnia a kibocsátó tagállamnak, így e rendelkezést megszorítóan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2023. március 23-i Minister for Justice and Equality [Felfüggesztés megszüntetése] ítélet, C-514/21 és C-515/21, EU:C:2023:235, 55. pont).

43 Márpedig, először is magából e rendelkezésnek a szövegéből is kitűnik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságnak lehetősége van a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására, ha az érintett személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve ha az európai elfogatóparancs szerint az e rendelkezés a), b), c), illetve d) pontjában foglalt feltételek teljesülnek (2023. március 23-i Minister for Justice and Equality [Felfüggesztés megszüntetése] ítélet, C-514/21 és C-515/21, EU:C:2023:235, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 E tekintetben meg kell állapítani, hogy e 4a. cikk ily módon korlátozza az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának lehetőségét, hogy pontosan és egységesen felsorolja azokat a feltételeket, amelyek esetén nem tagadható meg azon határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen (2023. március 23-i Minister for Justice and Equality [Felfüggesztés megszüntetése] ítélet, C-514/21 és C-515/21, EU:C:2023:235, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 Ebből következik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság az érintettnek a határozat meghozatalához vezető tárgyalásról való távolmaradása ellenére is köteles az európai elfogatóparancsot végrehajtani, amennyiben a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a), b), c) vagy d) pontjában szereplő valamelyik körülmény fennállása beigazolódik (2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Hamburg ítélet, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 41. pont).

46 Ami a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének d) pontját illeti, amely a jelen ügyben azért releváns, mert – amint az az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik – RT személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, sem a 2023. október 18-i ítélethez vezető tárgyaláson, és személyesen nem is kézbesítették számára ezt az ítéletet, továbbá hogy a szóban forgó európai elfogatóparancs rámutat, hogy az említett ítélettel szemben a kézbesítésétől számított tizenöt napon belül ellentmondással élhet, illetve harminc napon belül fellebbezést nyújthat be, e rendelkezés nem utal ezen eljárás keretében ügyvédi segítség igénybevételére.

47 Közelebbről, e 4a. cikk (1) bekezdése d) pontjának szövegéből nem következik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az adott személlyel szemben ezt az elfogatóparancsot olyan tárgyalást követően bocsátották ki, amelyen ő nem volt személyesen jelen, azzal az indokkal, hogy e személyt nem képviselte általa meghatalmazott vagy hivatalból kirendelt ügyvéd. Így az ettől eltérő megállapítás azt jelentené, hogy a 2002/584 kerethatározat az európai elfogatóparancs végrehajtásának olyan feltételével egészülne ki, amelyet az uniós jogalkotó nem írt elő.

48 Másodszor, ami a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének keletkezését és céljait illeti, a Bíróság már megállapította, hogy e rendelkezés magas szintű védelem biztosítását, valamint annak lehetővé tételét célozza, hogy a végrehajtó hatóság átadja az érintettet az elítéléséhez vezető tárgyalásról való távolmaradása esetén is, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a védelemhez való jogát. Konkrétabban, amint az a 2009/299 kerethatározat (1) és (15) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 1. cikkéből kifejezetten kitűnik, e 4a. cikket azért iktatták be a 2002/584 kerethatározatba, hogy védelemben részesüljön a vádlott azon joga, hogy személyesen megjelenhessen az őt érintő büntetőtárgyaláson, és egyidejűleg javuljon a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerése (2023. március 23-i Minister for Justice and Equality [Felfüggesztés megszüntetése] ítélet, C-514/21 és C-515/21, EU:C:2023:235, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 A 2009/299 kerethatározat ezzel párhuzamosan hatályon kívül helyezte a 2002/584 kerethatározat 5. cikkének 1. pontját, amely a terhelt távollétében hozott ítélet végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs esetében, ha az érintett személyt nem értesítették annak a tárgyalásnak az időpontjáról és helyéről, amely a távollétében hozott határozathoz vezetett, lehetővé tette a végrehajtó igazságügyi hatóság számára, hogy az átadást ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság megfelelőnek ítélt garanciát nyújt arra, hogy e személynek lehetősége lesz a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérni és a bírósági tárgyaláson jelen lenni.

50 A 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése d) pontjának i. alpontja tehát a védelemhez való jog és az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog biztosítása érdekében követeli meg, hogy a távollétében elítélt személy számára biztosítani kell „a perújításhoz vagy fellebbezéshez való [jogot], amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet”.

51 Egyébiránt meg kell említeni, hogy a 2002/584 kerethatározat a kölcsönös elismerésnek a kölcsönös bizalom elvén alapuló rendszerét vezeti be, és – amint az a 2009/299 kerethatározat (14) preambulumbekezdéséből kitűnik – nem célja a nemzeti jogszabályok harmonizálása.

52 Másrészt meg kell jegyezni, hogy a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jog e követelménye, amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát, a 2016/343 irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében és 9. cikkében szereplő követelménynek felel meg abban az esetben, ha a tagállamok lehetővé teszik a tárgyalásnak a gyanúsítottak vagy a vádlottak távollétében történő megtartását, azonban az ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében előírt feltételei – különösen a tárgyalásról történő értesítés feltétele – nem teljesültek, mert a gyanúsított vagy a vádlott ésszerű erőfeszítések megtétele ellenére sem volt fellelhető.

53 A fentiekből következik, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének d) pontját nem lehet úgy értelmezni, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását azzal az indokkal, hogy a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson az érintett személyt nem képviselte az általa meghatalmazott vagy hivatalból kirendelt ügyvéd, és még kevésbé értelmezhető úgy, hogy e rendelkezéssel ellentétes az alapügyben szóban forgó olasz szabályozás, mivel nem teszi lehetővé az ilyen megtagadást, jóllehet e szabályozás előírja, hogy Olaszországban hivatalból kirendelt ügyvéd nélkül nem lehet az érintett személy távollétében ítéletet hozni.

54 Harmadszor, ezt az értelmezést nem cáfolja a kérdést előterjesztő bíróság által szintén, anélkül hivatkozott 2012/13 irányelv és 2013/48 irányelv, hogy kifejtette volna az e tekintetben fennálló kétségeit. Amennyiben e bíróság arra keresi a választ, hogy ezek az irányelvek arra kötelezik-e a tagállamokat, hogy hivatalból kirendelt ügyvéd támogatását biztosítsák a gyanúsítottak vagy a vádlottak számára a távollétükben történő elítélésüket eredményező eljárásban, e kérdés nem releváns azon esetek meghatározása szempontjából, amelyekben a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke lehetővé teszi az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását.

55 Elegendő ugyanis emlékeztetni arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogának valamely irányelv rendelkezéseivel való esetleges összeegyeztethetetlensége nem minősülhet olyan oknak, amely az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadásához vezethet. Az európai elfogatóparancs végrehajtásának megakadályozása érdekében valamely irányelv rendelkezéseire való hivatkozás ugyanis lehetővé tenné a 2002/584 kerethatározat által létrehozott rendszer megkerülését, amely kimerítően felsorolja a végrehajtás megtagadásának okait (lásd ebben az értelemben: 2020. december 17-i Generalstaatsanwaltschaft Hamburg ítélet, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, 46. és 47. pont).

56 Negyedszer, a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkét továbbá a Charta 47. cikkének második és harmadik bekezdésével, valamint 48. cikkével összhangban kell értelmezni és alkalmazni, amelyek – amint azt az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatok (HL 2007. *C* 303., 17. o.) pontosítják – megfelelnek az EJEE 6. cikkének. Így a Bíróságnak biztosítania kell, hogy a Charta 47. cikke második és harmadik bekezdésére, valamint 48. cikkére vonatkozó értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, amely nem sérti az EJEE-nek az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett 6. cikkében biztosított védelmi szintet (2023. március 23-i Minister for Justice and Equality [Felfüggesztés megszüntetése] ítélet, C-514/21 és C-515/21, EU:C:2023:235, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 Márpedig ezen ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Bíróság már kimondta, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában szereplő valamennyi esetben fennáll, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása nem sérti az érintett személy védelemhez való jogát, sem a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való, a Charta 47. cikkében és 48. cikkének (2) bekezdésében biztosított jogot (lásd ebben az értelemben: 2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 47–54. pont; 2023. március 23-i Minister for Justice and Equality [Felfüggesztés megszüntetése] ítélet, C-514/21 és C-515/21, EU:C:2023:235, 73. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

58 A Bíróság azt is megállapította, hogy az e rendelkezést a 2002/584 kerethatározatba beillesztő 2009/299 kerethatározat elfogadásának az a célja, hogy kiküszöbölje az érintett személy távollétében megtartott tárgyalás során hozott határozatok kölcsönös elismerésének azon nehézségeit, amelyek az alapvető jogoknak az egyes tagállamokban eltérő védelméből erednek. Ennek érdekében ez a kerethatározat összehangolja a személyesen jelen nem lévő személy ellen

lefolytatott tárgyalást követően hozott ítélet végrehajtása érdekében kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítésére vonatkozó feltételeket, amely összehangolás a tagállamok összessége által elért konszenzust tükrözi az uniós jog szintjén a távollétükben elítélt és európai elfogatóparancs hatálya alatt álló személyeket megillető eljárási jogoknak tulajdonítandó hatály terén (lásd ebben az értelemben: 2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 62. pont).

59 Így el kell utasítani a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott azon érvet, amely szerint az EUSZ 6. cikkben biztosított alapvető jogok tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség lehetővé teszi a végrehajtó igazságügyi hatóságok számára, hogy megtagadják az európai elfogatóparancs végrehajtását, ideértve a 2002/584 kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett esetet is, abban az esetben, ha az érintett személyt nem képviselte ügyvéd a távollétében hozott ítélethez vezető tárgyaláson, ami valójában e rendelkezésnek az uniós jogrendben védett alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségének kérdését veti fel.

60 Végül, mivel úgy tűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az olasz jog az uniós jogban – különösen a Charta 47. cikkében és 48. cikkének (2) bekezdésében – meghatározott alapvető jogok által biztosítottnál magasabb nemzeti védelmi szintet biztosít a védelemhez való jog, és különösen az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog számára, emlékeztetni kell arra, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság az európai elfogatóparanccsal érintett személynek a kibocsátó igazságügyi hatóság részére történő átadását csak az uniós jog rendelkezéseiből eredő követelmények tiszteletben tartásától, nem pedig a nemzeti jogából eredő követelmények tiszteletben tartásától teheti függővé. Egy ezzel ellentétes megoldás ugyanis az alapvető jogoknak az ezen kerethatározatban meghatározott védelmi szintje egységességének megkérdőjelezéséhez, a 2002/584 kerethatározat által elősegítendő bizalomvédelem és kölcsönös elismerés elvének sérelméhez, következésképpen a szóban forgó kerethatározat hatékonyságának veszélyeztetéséhez vezetne (lásd ebben az értelemben: 2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 63. pont; 2019. október 15-i Dorobantu ítélet, C-128/18, EU:C:2019:857, 79. pont).

61 A fenti indokok összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2002/584 kerethatározat 4a. cikkét az EUSZ 6. cikkel, valamint a Charta 47. cikkével és 48. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a végrehajtó igazságügyi hatóság számára, hogy megtagadja a valamely személlyel szemben szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet alapján kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása keretében e személy kibocsátó államnak történő átadását, ha e személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, és az említett érintett személyt általa meghatalmazott vagy hivatalból kirendelt ügyvéd sem képviselte, továbbá ha teljesülnek az e 4a. cikk (1) bekezdésének d) pontjában előírt feltételek.

A költségekről

62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikkét az EUSZ 6. cikkel, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével és 48. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé a végrehajtó igazságügyi hatóság számára, hogy megtagadja a valamely személlyel szemben szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet alapján kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása keretében e személy kibocsátó államnak történő átadását, ha e személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, és az említett érintett személyt általa meghatalmazott vagy hivatalból kirendelt ügyvéd sem képviselte, továbbá ha teljesülnek az e 4a. cikk (1) bekezdésének d) pontjában előírt feltételek.

Aláírások